

หนังสือพิมพ์

กรมเทพมนตรีในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๑๑ แผ่นที่ ๕๐ วันที่ ๑๐ มีนาคม วันโกสินทร์ ศก ๑๑๓๓ หน้า ๔๕๕

สารบัญ

พระราชพิธี มงคล การ ไถ่ถอน	สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ	หน้า ๔๕๕
ข้าราชการ เฝ้า ทูลขอของ ขลุ่ย พระบาท	แล กรวย	หน้า ๔๖๐
ถวายบังคม ลา		หน้า ๔๖๐
พระราชทาน สัตว์เลี้ยง		หน้า ๔๖๐
พระราชทาน เสรยบุญ จักร มาลา		หน้า ๔๖๑
พระราชทาน พานทอง		หน้า ๔๖๑
การ พระราชกุศล	ในพิธีซึ่ง คล้าย กับวัน	
ประสูติ	พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	หน้า ๔๖๑
ประกาศเลิก ราชการ		หน้า ๔๖๑
แจ้ง ความ กระทรวง กระลาโหม		หน้า ๔๖๒
ประวัติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย		หน้า ๔๖๓

ประวัติ หลวง ทรง ศักดา	หน้า ๔๖๓
ประวัติ หลวง อภัย วาณิช	หน้า ๔๖๓
ข่าว ทาย	หน้า ๔๖๔
ข่าว พระราชทานเพลิง	หน้า ๔๖๔
ข่าว เพลิงไหม้	หน้า ๔๖๔
ข่าว ให้ อ่าน	หน้า ๔๖๔
ย่อคำพิพากษาศักดิ์ในคดีฟ้องล้มละลาย	หน้า ๔๖๔

พระราชพิธี มงคล การ ไถ่ถอน

สมเด็จพระเจ้า ลูก ยาเธอ

ใน มี ภา คม รั ก โ ก ส น ทร ศ ก ๑๑๓๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธี มงคล การ ไถ่ถอน สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ

สงวนลิขสิทธิ์

เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ แล สมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร ทั้งเช่น
พระราชพิธี มงคล การโสกันต์ ที่ได้มีใน
ฉัณหาคม ร.ศ. ๑๑๓ ซึ่งได้กล่าวแล้วในแผ่น
ที่ ๔๑ ที่ ๔๒ แต่การ ตก แต่ง ด้วย แสงไฟ
ฟ้า วิจิตร งาม มากกว่าแต่ ก่อน คือ มีไฟ
ฟ้าที่ मुख เต็ม พระที่นั่ง จักรกรั มหา ปราสาท
ชั้นบน แล ที่ผนัง พระที่นั่ง ศลิต มหา ปรา
สาท मुख บนทุกชั้นของบน ทั้งที่ สยาม หน้า
นำพระที่นั่ง จักรกรั มหา ปราสาท ก็ทวี
ดวง มากขึ้น กว่าแต่ ก่อน

วันที่ ๔ มีนาคม รัตน โกสินทร์ ปีที่ ๑๑๓
เป็นวัน ตั้งหน้า วงท้าย เริ่มการ พระ ราช พิธี
โสกันต์ เวลา ยามเศษ พระ บาท สมเด็จพระ
เจ้า อยู่หัว เสด็จ ออก ณ ท้อง พระ โรง กลาง
พระที่นั่ง จักร กรั มหาปราสาท ทรง จุก เทียน
นมัสการ พระ ราชาคณะ ผู้ ใหญ่ ผู้ น้อย
รวม ๒๐ รูป มีพระ เจ้า น้อย ยาเธอ กรม
หมื่น วชิรญาณ วโรส เป. ประธาน เจริญ พระ
พุทธมนต์ สักปรุจิตขแล้ว ถวาย อธิกรณ ถวายพระ
พร ลา เวลา ๔ ทุ่มเศษ เสด็จ ขึ้น เมื่อ เวลา
พระสงฆ์ เจริญ พระ พุทธมนต์ อยู่ นั้น ไปรค เกล้า
ให้ สมเด็จพระ เจ้า ลูกยาเธอ เจ้าฟ้า อัยย ุวงศ์
เทศา วุช เสด็จ ไป จุก เทียน นมัสการ
ณ मुखใหญ่ บนเขา ไกร ลาศ พระ สงฆ์
ฝ่าย รามัญ นิกราย ๔ รูป เจริญ พระ พุทธ มนต์

วันที่ ๕ เวลา เข้า พระ สงฆ์ ที่ จะ ได้ เจริญ
พระ พุทธมนต์ ใน งาน นี้ มา พร้อม กัน ณ
พระที่นั่ง จักรกรั มหาปราสาท ทั้งพระโรง
กลาง ๓๐ รูป ที่ मुख กระสัน องค์ ควน ตก
๓๐ รูป เวลา เข้า โมง เศษ ไปรค เกล้า ร ให้

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภู
วนารถ เสด็จ ออก ทรง จุก เทียน นมัสการ ทรง ศล
แล้ว ทรง ถวาย เทียน ขนวนแก่ พระ เจ้า น้อย
ยาเธอ กรม หมื่น วชิรญาณ วโรส ทรง จุก
เทียน ไชย พระ สงฆ์ สวด ไชย มงคล คาถา
เจ้าพนักงาน ประโคม แตร สังข์ พิณพาทย์
ฉลอง ไชย พร้อม กัน แล้ว ทรง ประเคน อาหาร
ชนิดต่างๆ พระ สงฆ์ วัช พระ ราชทาน ฉิม แล้ว
ไป พร้อม กัน ณ ท้อง พระ โรง กลาง ทั้ง ๖๐ รูป
สมเด็จพระ เจ้า ลูกยาเธอ ที่ จะ โสกันต์ ทั้ง ๒
พระ องค์ ทรง ประเคน ไตร แก้ว พระ สงฆ์ ๖๐
รูปนี้ แล้ว พระ สงฆ์ ถวาย อุ โมทนา
ได้ เริ่มการ สวด ภาณวาร ประ จัง เทียน ไชย
ตั้ง แต่ บั๊กนี้ ไป กว่า จะ โสกันต์ แล้ว แล คับ
เทียน ไชย

เวลา ทุ่มเศษ พระ บาท สมเด็จพระ เจ้า
อยู่หัว เสด็จ ออก ณ ท้อง พระ โรง กลาง ทรง
จุก เทียน นมัสการ ทรง ศล แล้ว พระ สงฆ์
๕๖ รูป เจริญ พระ พุทธ มนต์ ไปรค ให้ สมเด็จพระ
เจ้า ลูกยาเธอ เจ้าฟ้า อัยย ุวงศ์ เทศา วุช
ไป ทรง จุก เทียน นมัสการ ที่ मुखใหญ่ ยอด
เขา ไกร ลาศ พระ สงฆ์ รามัญ ๔ รูป ได้
เจริญ พระ พุทธ มนต์ เมื่อ พระ สงฆ์ เจริญ
พระ พุทธ มนต์ อยู่ นั้น พระ บาท สมเด็จพระ
เจ้า อยู่หัว ทรง พระ คำ เนิน สุ่ม मुख กระสัน
องค์ ควน ออก ข้า ทูล ถอง อธิ พระ บาท เฝ้า
อยู่ ณ ที่ นั้น แล้ว ทรง พระ คำ เนิน มา ประทับ
ณ ท้อง พระ โรง กลาง ครั้น พระ สงฆ์ สวด
มนต์ จบ แล้ว ถวาย อธิกรณ ถวายพระ พร ลา
เวลา ทุ่ม เศษ เสด็จ ขึ้น

วันที่ ๖ ที่ ๗ เวลา เข้า พระ สงฆ์ ได้ วัช

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออก พระสังฆ
ใต้ เจริญ พระพุทธนิคมทั้ง ๓ แห่ง เสด็จ
วันก่อนมา

วันที่ ๘ เวลาบ่ายแล้ว ๕๖ นาที เป็น
ปฐมฤกษ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จออก ที่พระที่นั่งจักรพรรดิ มหาปราสาท
ท้องพระโรงกลาง ทรงพระกรุณา
สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอทั้ง ๒ พระองค์ ทรง
เครื่องรถเสด็จมา ประทับพระเก้าอี้
หน้าอาสน์สงฆ์ บ่ายพระภักตวิมล มงคลทิศ
โปรดเกล้าฯ ให้พระราชโกษา เจ้าพนักงาน
รักษา มาตรา แบ่งพระโฉนดเป็น ๕ ส่วน พระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงคลังน้ำพระ
มหาสังข์ แลทรงพระกรรไกรกรรบิก
โสภณ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ทั้งสอง
พระองค์ ๗ ละส่วน แล้วโปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจันทรมณี
รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ สมเด็จพระ
เจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่าง วงษ
กรมพระภาณุพันธุวงษ์ วรเชษ ทรคพระกร
กรรไกรกรรบิก พระองค์ละส่วน ทั้ง ๒ พระองค์
โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรม
หมื่นนเรศวร วรฤทธิ พระเจ้าน้องยาเธอ
กรมหลวงเทเวศร์วชิรปราการ ทรคพระ
กรรไกรกรรบิก สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ โปรดเกล้าฯ ให้
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนนันทบุรีนเรศ
โสภณ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศ
รานุวัตติวงศ์ ทรคพระกรรไกรกรรบิก สมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร

พระองค์ละส่วนแล้ว พระราชโกษา พระ
ราชาภิรมณ์ เจริญ พระเกษยา ขณะนั้น พระ
สงฆ์สวดไชยมงคล พราหมณ์เข้าสังข์ เจ้า
พนักงาน ประโคม กรวยคนตรี มีการเล่น
พร้อมกัน เมื่อโสภณแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ทรงพระดำเนินสู่เกย
เชิงบรรได ฝ่ายข้างมุขกระสัน องค์ทวันตก
สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ทั้งสอง พระองค์
ทรงพระมาลา ประทับเพ็ชร ท้าวนางเชิญ
เสด็จมาที่เกย พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว ทรงส่ง พระกร สมเด็จพระเจ้าลูก
ยาเธอ ประทับพระราชยาน ทรงเคลื่อน
พระราชยาน ทรงพร้อมด้วยไพร่พราหมณ์
ยัตินาคารว สรรค์ คู่เคียง ไปเทียบที่เกยด้าน
ทวันตก เขาไกรลาส พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไป
ทรงรับพระกร สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
ให้เสด็จไปประทับที่สงฆ์ระอโนทาท เจ้า
พนักงานไซหน้า จากปากราชสีห์นาคราช
ข้างม้าโค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงคลังน้ำพระมหาสังข์ แลน้ำพระพุทธ
มนต์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ
แล้วโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระบรมราชเทวี
พระบรมราชเทวี พระราชเทวี พระอรรคชายาเธอ
พระบรมวงษานุวงศ์ เจ้าคุณฝ่ายใน แลสมเด็จพระ
เจ้าน้องยาเธอ ทั้ง ๒ พระองค์ พระเจ้า
ราชวรวงษ์เธอ กรมขุนนันทบุรีนเรศโสภณ
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนเรศวร วรฤทธิ
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วชิร

ประการ พระเจ้าน้องยา.ขอ เจ้าฟ้ากรมขุน
 นครราชสีมา เจ้าพระยาพลเทพ เจ้า
 พระยาภานุวงษ์ ถวายน้ำพระพุทธรูปทองคำ
 ลำคืบ พราหมณ์ถวายน้ำกลั่นน้ำสังข์ตามไสย
 วิถีเสร็จแล้ว สมเด็จพระเจ้าลูกยา.ขอ
 เสด็จประทับในพลับพลา ทรงเปลี่ยนเครื่อง
 ถยศ ผลักทรงพระภษาเข้ระยับ ฉลอง
 พระองค์ครบ เลขา พระศรียา ทรงพระมาลา
 ประทับเพชร พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 เสด็จขึ้นบนเขาไกรลาส ทรงเครื่องดังกล่าว
 แล้วเมื่อครั้งก่อน คอยรับพระกร สมเด็จพระ
 พระเจ้าลูกยา.ขอ โยธาเกล้าฯ ให้เจ้า
 พระยาพลเทพ เจ้าพระยาภานุวงษ์ รับสม
 มตเป็นเทวทาจิตคฤขิตคฤขาท คอยประคอง
 พระองค์ เมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกยา.ขอ ทรง
 เสร็จแล้ว ท่านทั้ง ๓ ได้ประคองพระองค์
 เสด็จลุ่มบนเขาไกรลาส พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัว ทรงรับพระกร ขึ้นไปประทับบน
 มยุรถของค์ใหญ่ เปลี่ยนทรงเครื่องอย่าง
 ชักติยราชกุมารเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัว ทรงส่งพระกร สมเด็จพระเจ้าลูก
 ยา.ขอ ประทับพระราชยานงที่เกยเชิงเขา
 ก้านใต้ แต่ประทับบนเขาไกรลาส ค่ำรบ ๓ รบ
 แล้ว เติบถระบวนให้ไปผ่านหน้าพระที่นั่ง
 อารณโพิโมกข์ปราสาท มาประทับที่เกยเชิง
 ขรรโกล พระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาทนั้น พระ
 บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน
 มาทรงรับพระกร สมเด็จพระเจ้าลูกยา.ขอ
 ขึ้นจากพระราชยานง เสด็จขึ้นข้างใน
 เมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกยา.ขอ เสด็จสู่ที่

สร้างนี้ พระสงฆ์ได้รับพระราชทาน
 แล้ว สมเด็จพระวันรัตก็เทียบไชยแล้ว
 พระสงฆ์พร้อมกัน ที่มณฑลสน้องค์ทวณคค
 ถวายชัยโศเมื่อแล้วพร้อมกันเข้าไปใน
 ท้องพระโรงกลาง สมเด็จพระเจ้าลูกยา.ขอ
 เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ สมเด็จพระเจ้า
 ลูกยา.ขอ เจ้าฟ้าสมมติวงษ์วโรทัย ทรง
 ประเคนของไทยธรรมแล้ว พระสงฆ์ถวาย
 อนุโมทนาแล อติเรก ถวายพระพรลา กลับ
 ออกมา

เมื่อแต่เวียนเขา แต่มาประทับเกยพระ
 ที่นั่งจักรกรีมหาปราสาทนั้น กองทหารซึ่งยืน
 แถวที่หน้าศาลาวิมุตติสภา ทำแสงระบับ
 แลถวายข้าวข คำนับตามธรรมเนียม

เวลา ๓ ทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว เสด็จออกพระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท
 ท้องพระโรงกลาง สมเด็จพระเจ้าลูกยา.ขอ
 ทั้ง ๒ พระองค์ ทรงเครื่องต้นโดยเสด็จพระ
 ราชดำเนิน ออกมาประทับเหนือพระที่นั่ง
 หน้าพระที่นั่งเสวตรฉัตร พราหมณ์เบิกแว่น
 พระบรมวงษาหงษ์เส้รายคี่ข้าราชการ รับแว่น
 เวียนสมโภชโดย ทักษิณาวาฏค้ำรับเบญจฆราว
 พราหมณ์ทำศิริสมโภชตามประเพณีแล้ว พระ
 บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงคลั่งน้ำพระมหา
 สังข์ ทรงเจิม แลพระราชทานเครื่องราชอิศริ
 ยานรณ์อันเป็นโบราณมงคล นพรัตนราช
 วรารรณ์ แลทองคำแลเงินสมโภชทั้ง ๒
 พระองค์ แล้วโยธาเกล้าฯ ให้พระบรมวงษา
 หงษ์ ทรงเจิมเสร็จการสมโภชแล้ว พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น

ณ วันที่ ๔ ที่ ๑๐ เวลาค่ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกสมโภชถึงวันก่อนมา

กระบวนแห่งครั้งนี้ ก็เหมือนครั้งก่อนแต่ผู้เข้ากระบวนแต่เปลี่ยนแปลงไปยังที่จะกล่าวต่อไปนี้ พระสถูปกัณฑ์ นำ รุ่งสาย ขวาพระเสนาบดี วิจารณ์นำ รุ่งสาย ซ้าย กลางกลองแขก ๓ จำปี ๑ ต่อผู้นำ รุ่งมา มีที่แต่บุตรขุนนางแห่งหัวเมืองอย่างแขกมลายูแขกเทศแลเด็กศิษย์ รุก หลวงรักษา รักษา หลวงมหามณฑลเข็ญ ปลายเข็ญ

หลวงราช มณฑลราชธานี ขุนพิพิธ มณฑลเทศาภิบาล เข็ญ หลวงอาวุธ คณิศ หลวงภาคาร ทรงศร หลวงพิพิธภักดี หลวงภักดี ราชกิจ หลวงวิสูตร เสด็จ หลวงศรีเขาวภาค สวรรวิกกำภย์ แฉว กลาง มีกลองชนะ จำปี จำกลอง แฉว แฉว แฉว สังกข์ ต่อคู่แต่มา มีเครื่องสูงหน้า แฉว หลวงเด็กเข็ญ พระแสงหว่างเครื่อง มีสารวิกกำภย์เครื่อง ไทร ไปรยเข้า คอกเข้า สาร บัณเฑาะว์ สังกข์ พราหมณ์ ไปรยเข้า คอก คอกไม้ นายเวร กระทรวง วิงคุม เครื่อง แล้วถึงนายเสด็จรักษา คัมภีร์ สัญญา (ครั้งก่อน ขุนนิพิทักษ์ ราชกิจ) หม่อมราชวงศ์เชิญ ขน นก การเวก ๓ คือ หม่อมราชวงศ์เชย ขย บุตร หม่อมเจ้าชาว ๑ หม่อมราชวงศ์เชย อเนก บุตร หม่อมเจ้าอภัยการ ๑ ต่อมานางเชิญ มยุรฉัตร ๑ นางเชิญ พุ่มไม้ทองทิพย์ ๑ แล้วถึง พระราชยานทรง สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ มี บังสุริย พระกลด พักโยก อินทร์ พรหม คู่เคียง ๒ คู่ คือ พระยา

มตรี สิริยวงษ์ พระยา สัทธราช เทโชไชย คู่ ๑ พระยาศรี ขรรฆราช พระยา สุนทร ภาไชย คู่ ๑ พระยาอุทธีรงค์ วัฒนเทศ พระยาเพชรพิไชย คู่ ๑ พระยา จำแสน ยกิ พระยาเจริญราชไมตรี คู่ ๑ พระยาเวียงไทรญบาล พระยาพิทักษ์ ทวยหาญ คู่ ๑ พระยาราชเสนา พระยาไพบูลย์สมปักษ์ คู่ ๑ พระยารโหทยาคม อยู่ นำ พระราชยาน แล้วถึง นางเชิญ พระแสง เข็ญเครื่องเข็ญพิทักษ์ แล้วเครื่องสูง แฉก พระแสง หว่างเครื่อง มีสารวิกกำภย์เครื่อง ไทร ไปรยเข้า คอกเข้า สาร บัณเฑาะว์ สังกข์ พราหมณ์ ไปรยเข้า คอก คอกไม้ พมังกา กระทรวง วิงคุม เครื่อง แล้วถึงกระบวน พระราชยานทรง สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร มี หม่อมราชวงศ์เชิญ ขน นก การเวก นางเชิญ พุ่มไม้ทอง เงิน นางเชิญ มยุรฉัตร บังสุริย พระกลด พักโยก อินทร์ พรหม คู่เคียง ๒ คู่ ภาษา มาลา กำภย์ นางเชิญ พระแสง เข็ญเครื่องเข็ญพิทักษ์ เหมือนที่กล่าวมาแล้ว หม่อมราชวงศ์เชย ขน นก การเวกนี้ คือ หม่อมราชวงศ์เชย ประเวศ บุตร หม่อมเจ้า ประเวศ ๑ หม่อมราชวงศ์เชย เด็ก บุตร หม่อมเจ้าชายงาม ๑ คู่เคียง นี้ คือ พระยามหาอำมาตย์ พระยาศรี พิพิธภักดี คู่ ๑ พระยาราชวรานุกูล พระยาศรี ขรรฆราช คู่ ๑ พระยาเกษมรักษา พระยาไทรโยค คู่ ๑ พระยารเวศศักดิ์ดาวุธ พระยาธรรมาธิบดี ภาภักดี คู่ ๑ พระยาเพ็ชร ปาณี พระยาจำเมือง คู่ ๑ พระยาอร่ามมณฑลเข็ญ พระยาราชานุกูล ประคิยรัฐ คู่ ๑ ภาษา มาลา นี้ คือ หลวงราชวงษา สัน กระบวนที่กล่าวนี้แล้ว

ถึงเครื่องสูงหลัง มีสารวัตรกำกับ เครื่อง
แต่ขาว ที่วัง นอกอภิมหัยราชยาน แลพนักงาน
กระทรวง วัง คุมเครื่องเดิน สาย นอก แล ไปถึง
กระบวนมหาดเล็กใน กรม

การเล่นในครั้ง นี้ แล การ ฝัง ห่ม ถัก
เหมือน เมื่อครั้ง ก่อน

พิธี พราหมณ์ ถัก ทำ ที่ หอ เวท วิทยาคม
ทั้ง ครั้ง ที่ แล้วยมา

**ข้าราชการ เฝ้า ทูล ถวาย มุขี พระบาท
แล กราบ ถวาย บังคม ถา**

พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ ออก
ในการ พระราชพิธี มงคล การโสภณคดี พระยา
มนตรี ศรีวงษ์ นำ หลวง ราม รอน อภิราช
ซึ่ง ขึ้นไปราชการ หัว เมือง ฝ่ายเหนือ กลับ
ลงมา เฝ้าทูล ถวาย มุขี พระบาท ในวันที่ ๔
มีนาคม รัตนโกสินทร์ ค่ำ ๑๑๓

พระยา ราช วรานุกล นำ พระฤทธิ เฑาะ
ซึ่ง ไปราชการ กลับลงมา เฝ้าทูล ถวาย มุขี
พระ บาท แล้ว นำ นาย ร้อย โท นาย อ่า
กรวย ถวาย บังคม ถา ขึ้นไปราชการ เมือง
ลาว พวน ในวันที่ ๖ มีนาคม รัตนโกสินทร์
ศักราช ๑๑๓ มี พระ ราช คำรัส ด้วย ตาม สมควร

พระ ราชทาน สัญญา บัตร

ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าฯ พระ ราชทาน
สัญญาบัตรข้าราชการ ใน กรม ๔ หัวเมือง ๑
รวม ๑๐ คือ

๑ ให้ พระยา ไชย วิจิตร เป็น พระยา เพ็ชร

พิไชย อธิปไตย พาทิศ เขต ราช นิเวศ
สมันตารักษ์ วิบูลย์ศักดิ์ อรรค มนตรี พิริย
พาหะ งามวาง กรมล้อม พระ ราช วัจ ถือ
ศักดิ์นา ๑๐๐๐

๒ ให้ พระยา สวัสดิ์ ความศิษุ เป็น พระยา
ไชยภูมิ ราช เศรษฐี เจ้า กรม ท่า ซ้าย ถือ
ศักดิ์นา ๑๕๐๐

๓ ให้ พระ สุวรรณ ภูภักดิ์ เป็น พระยา พิพิธ
โก ไค สวรรษ์ มี ตำแหน่ง ราชการ ใน กระทรวง
พระ ศตัง มหา สมบัติ ถือ ศักดิ์นา ๑๐๐๐

๔ ให้ นาย เลื่อน มหาด เล็ก เวร ฤทธิ บุตร
พระ จินดาจักร รัตน เป็น หลวง กำจัด ไพร วัชร
ปลัด กรม กอง แก้ว จินดา ถือ ศักดิ์นา ๕๐๐

๕ ให้ นาย สวัสดิ์ ภูภักดิ์ เป็น เจ้า ไชยเชิด
ประทีป ใน กระทรวง วัจ ถือ ศักดิ์นา ๕๐๐

๖ ให้ พัน วิจิตร จักร เป็น ขุน ประทีป สุสมัชฌ
ปลัด กรม มทร ศพ ชั้น กระทรวง วัจ ถือ
ศักดิ์นา ๕๐๐

๗ ให้ เลื่อน หลวง แผลง สัตถัน เป็น พระ
แผลง สัตถัน เจ้า กรม ทหาร ขึ้น ใหญ่ นำ ขวา
ฝ่าย พระ ราช วัจ ขวร ถือ ศักดิ์นา ๕๐๐

๘ ให้ หมื่น ประจัญ พิณาศ เป็น ขุน สิทธิ
สังหาร ปลัด กรม ทหาร ขึ้น ใหญ่ นำ ขวา
ฝ่าย พระ ราช วัจ ขวร ถือ ศักดิ์นา ๕๐๐

๙ ให้ หมื่น อาจ เคี่ยม ทาญ เป็น ขุน
ทยาน พิณานู ปลัด กรม ทหาร ขึ้น ใหญ่ หลัว
ฝ่าย พระ ราช วัจ ขวร ถือ ศักดิ์นา ๕๐๐

๑๐ ให้ นาย เชื้อ มหาด เล็ก เวร เกษ บุตร
หลวง เกษ (ทอง อยู่) เป็น พระ พล สงคราม นาย
กอง คำน เมือง กำแพง เพ็ชร ถือ ศักดิ์นา ๑๐๐๐
ในวันที่ ๖ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ค่ำ ๑๑๓